

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 094642 20 Rev
Brčko, 26.11.2020. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Kaurinović Damjana kao predsjednika vijeća, Gligorević Ruže i Kadrić Zijada kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koga zastupa zastupnik po zakonu Pravobranilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, protiv tuženih: M.H.B. iz B., M.H.A. iz S. i M.H.A.1 iz B., koje zastupa punomoćnik Mulahalilović Osman advokat iz Brčkog, radi utvrđenja i uknjižbe, te isplate naknade, v.sp. 30.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 094642 20 GŽ od 11.06.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 26.11.2020. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Revizija tužioca Brčko distrikta Bosne i Hercegovine izjavljena protiv presude žalbenog vijeća Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 094642 20 GŽ od 11.06.2020. godine se ODBIJA.

Zahtjev tuženih: M.H.B. iz B., M.H.A. iz S. i M.H.A.1 iz B. za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 094642 16 P od 01.04.2019. godine odlučeno je na slijedeći način:

„Utvrđuje se da tužilac – protivtuženi Brčko distrikt BiH ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na nekretnini označenoj kao parcela broj: 1487 upisana u pl.broj: ... k.o. B. 1, kojoj po starom premjeru odgovara parcela broj: 8/470 u površini od 1450 m², upisana u zk.ul. broj: ... k.o. B. a što su tuženi dužni trpiti i dozvoliti da se tužilac upiše u zemljišnoj knjizi kao nosilac prava građenja sa dijelom 1/1.

Obavezuje se tužilac – protivtuženi Brčko distrikt BiH da tuženim – protivtužiocima isplati na ime naknade za preuzeto građevinsko zemljište parcelu označenu kao k.č. 8/470, upisanu u zk.ul.broj: ... k.o. B. iznos od 414.816,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.04.2019. godine kao dana presuđenja, pa do konačne isplate, a u roku od 30. dana od dana pravosnažnosti presude.

Svaka stranka snosi svoje troškove parničnog postupka.“

Presudom žalbenog vijeća broj 96 o P 094642 20 GŽ od 11.06.2020. godine žalba tužioca Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je odbijena i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 094642 16 P od 01.04.2019. godine u pobijanom dijelu (u stavu drugom izreke) potvrđena.

Protiv navedene presude tužilac Brčko distrikt Bosne i Hercegovine je blagovremeno izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da reviziono vijeće Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, reviziju uvaži i drugostepenu presudu preinači, na način da odbije protivtužbeni zahtjev tuženih u cijelosti ili da istu ukine i predmet vrati „na ponovno suđenje“ i tužene obaveže da tužiocu naknade troškove parničnog postupka.

U odgovoru na reviziju tužioca, tuženi predlažu da reviziono vijeće Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine reviziju tužioca odbije kao neosnovanu. Za sastav odgovora na reviziju traže naknadu, po Advokatskoj tarifi Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 824,00 KM sa PDV-om od 17 % u iznosu od 157,08 KM.

Revizija tužioca nije osnovana.

Tužilac traži da se utvrdi da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na parceli zemljišno-knjižnih i katastarskih oznaka kao u izreci prvostepene presude i da se upiše sa pravom građenja u zemljišnoj knjizi. Postavio je i eventualni zahtjev (koji je pogrešno označio kao „alternativni tužbeni zahtjev“).

Inače, predmet raspravljanja u ovoj pravnoj stvari je pored tužbenog zahtjeva i protivtužbeni zahtjev tuženih, koji traže da im tužilac na ime naknade za izuzeto predmetno zemljište isplati iznos od 414.816,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja, pa do konačne isplate.

Tužbeni zahtjev tužilac je zasnovao na tome da je predmetno građevinsko zemljište, koji je u naravi put, rješenjem Odjeljenja za finansije SO Brčko broj 03/2-1297/1-59 od 30.12.1959. godine nacionalizovano od prednika tuženih, te da se od tada nalazi u nesmetanom posjedu tog zemljišta (ranije prednik tužioca, a sada tužilac), pa je predmetnu nekretninu

stekao održajem, te shodno tome, ima „valjan pravni osnov za sticanje prava građenja“ (glavni zahtjev), odnosno „da ima pravo građenja na toj nekretnini“ (eventualni zahtjev).

Tuženi su osporili tužbeni zahtjev tužioca navodima da rješenje o nacionalizaciji iz 1959. godine nema klauzulu pravosnažnosti u pogledu predmetnog građevinskog zemljišta i da zbog toga nije ni provedeno u zemljišno-knjižnim evidencijama. S obzirom na to da je prednicima tuženih izuzeta ova nekretnina, a da nije izvršena eksproprijacija te nekretnine, tuženi su postavili protivtužbeni zahtjev za isplatu naknade za izuzeto zemljište.

Navode tuženih da njihovim prednicima nije isplaćena naknada za nacionalizovano zemljište, tužilac nije osporio, jer smatra da nije dužan isplatiti naknadu tuženima zato što je dugogodišnjim posjedovanjem tog zemljišta (prvo prednika tužioca, a potom i tužioca) stekao predmetnu nekretninu održajem, te ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na istoj.

U razlozima pobijane presude žalbenog vijeća ovog suda navedeno je da je, prema navodima u obrazloženju prvostepene presude, usvojen tužbeni zahtjev tužioca, kao i protivtužbeni zahtjev tuženog, jer je u postupku utvrđeno da je predmetna zemljišno-knjižna parcela označena kao k.č. broj 8/470 „Bašča“ put upisana u zk.ul. broj ... k.o. B. uknjižena kao društveno vlasništvo sa 1/1, a tuženi su upisani kao nosioci prava građenja sa odgovarajućim dijelom, te da ovoj parceli po katastarskom operatu odgovara parcela broj 1487 „R.“ ulica iz Pl. broj ... k.o. B. 1 u kome je kao „korisnik svojine“ upisan tužilac sa 1/1. Rješenjem Odjeljenja za finansije Narodnog odbora Opštine Brčko, Srez Brčko broj 03/2-VL-1297/1-59 od 30.12.1959. godine sa danom 26.12.1958. godine, kao danom stupanja na snagu Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta („Službeni list FNRJ“, broj 52/58, 3/59, 24/59, 24/61 i 1/63) nacionalizovano je, između ostalih izgrađenih i neizgrađenih parcela koje se nalaze u užem građevinskom reonu, predmetno građevinsko zemljište koje je bilo uknjiženo kao vlasništvo prednika tuženih M.I. i M.B.

Nadalje, u prvostepenom postupku je utvrđeno da je Opštinski sud u Brčkom, na osnovu navedenog rješenja Odjeljenja za finansije, dana 29.10.1964. godine donio rješenje broj Dn-2392/64 kojim je proveo promjenu u zk.ul. broj ... k.o. B., tako što je na osnovu odredbe člana 11. Uputstva o zemljišno-knjižnim upisima nacionalizovanih najamnih zgrada i građevinskog zemljišta („Službeni list FNRJ“, broj 49/59) u „A“ popisnom listu upisano i sporno građevinsko zemljište kao zemljište bez zgrade, a na osnovu odredbi člana 38. i člana 39. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta u „C“ teretnom listu uknjiženo je pravo korištenja tog zemljišta u korist prednika tuženih M.I. i M.F., dok nadležni

organ ne donese rješenje o predaji zemljišta u posjed opštini ili drugom pravnom licu.

Prema nalazu vještaka geodetske struke u zemljišno-knjižnoj evidenciji sporno građevinsko zemljište uknjiženo je kao društveno vlasništvo sa 1/1, a pravo građenja upisano je u korist tuženih M.H.B. sa dijelom od 1/6, te M.H.A.1 i M.H.A. sa dijelom od po 5/12 na osnovu rješenja o nasljeđivanju iza njihovih pravnih prednika od 28.11.2006. godine i 18.02.2007. godine, dok je u katastarskoj evidenciji od 1959. godine kao posjednik bio upisan prednik tužioca sa 1/1, a tužilac je upisan kao „korisnik svojine“ od 2003. godine. Vještak se izjasnio da nije našao nijedan dokaz da je prednicima tuženih, odnosno tuženima, isplaćena naknada za predmetno građevinsko zemljište.

Predmetno građevinsko zemljište vještak građevinske struke je uporednom metodom procijenio na iznos od 414.816,00 KM, uzevši u obzir sve relevantne faktore koji utiču na tržišnu vrijednost građevinskog zemljišta.

S obzirom na to da nema nijedan dokaz o tome da je tuženima isplaćena naknada za predmetnu nekretninu, kako je i vještak geodetske struke u svom iskazu naveo, te kod toga da tužilac nije predlagao dokaze radi utvrđenja da je tuženim, odnosno njihovim prednicima, isplaćena naknada za predmetno nacionalizovano zemljište, niti je tužilac imao primjedbi, odnosno prigovorio na nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke (na procjenu vrijednosti spornog građevinskog zemljišta i metodu kojom je došao do tog iznosa), koji je procijenio da tržišna vrijednost predmetnog zemljišta iznosi 414.816,00 KM, prvostepeni sud je tužbeni zahtjev tužioca za utvrđenje da tužilac ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na predmetnom građevinskom zemljištu usvojio, kao i protivtužbeni zahtjev tuženih za isplatu naknade u iznosu od 414.816,00 KM.

Razloge prvostepenog suda za usvojen protutužbeni zahtjev tuženih (stav drugi izreke prvostepene presude), u kojem dijelu je prvostepenu presudu tužilac pobijao žalbom, kao pravilne i na zakonu zasnovane prihvatilo je žalbeno vijeće Apelacionog suda, kako je navedeno u pobijanoj drugostepenoj presudi ovog suda, protiv koje je tužilac izjavio reviziju.

Neosnovani su navodi u reviziji tužioca da je drugostepeni sud počinio povredu odredaba člana 8. Zakona o parničnom postupku, jer nije cijenio „ključni dokaz tužioca, a to je rješenje Odjeljenja za finansije Narodnog odbora Opštine Brčko od 30.12.1959. godine, jer je drugostepeni sud dao ocjenu tog dokaza u kontekstu odredaba Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta na strani sedmoj i osmoj obrazložene pobijane drugostepene presude.

U vezi navoda u reviziji da je predmetna parcela broj 8/470 u površini od 1450 m² upisana u zk.ul. broj ... k.o. B. (ova nekretnina navedena je na 19. strani obrazloženja rješenja Odjeljenja za finansije od 30.12.1959. godine) prešla u društvenu svojinu, te da je vještak u svom nalazu od 03.01.2019. godine naveo da je predmetna parcela upisana u novi Pl. broj ... k.o. B. 1 u kojem je zemljište upisano kao opštenarodna imovina „Putevi“ Brčko sa 1/1, valja istaći da to nije upitno i da je nakon izvršene nacionalizacije ovo zemljište pretvoreno u gradsku asfaltiranu ulicu (cestu) i da je na taj način postalo javno dobro u opštoj upotrebi u državnom vlasništvu i kao takvom (javnom dobru) po sili zakona ne mogu se sticati stvarna prava ni po kojem osnovu, kako je u razlozima pobijane drugostepene presude navedeno (pasus treći na 10. strani). U obrazloženju presude žalbenog vijeća ovog suda navedeno je da do ovog postupka nije trebalo ni doći, a u postupku izlaganja nekretnina na javni uvid Vijeće za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava na nekretninama predmetnu nekretninu je trebalo izložiti kao javno dobro u opštoj upotrebi i brisati sve upise koji su bili u C teretnom listu. S obzirom na to da nije izjavljena žalba protiv odluke prvostepenog suda o tužbenom zahtjevu kojim je utvrđeno da tužilac ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na predmetnom građevinskom zemljištu koje se nalazi u užem gradskom reonu, taj dio odluke prvostepenog suda (stav prvi izreke) nije ni bio predmet razmatranja od strane žalbenog vijeća Apelacionog suda.

Na odredbu člana 46. stav 2. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, tužilac se prvi put pozvao u reviziji, iako se radi o materijalno-pravnom prigovoru kada je za ocjenu osnovanosti tog prigovora potrebno utvrditi relevantno činjenično stanje, te predložiti izvođenje dokaza radi utvrđenja činjenica odlučnih za taj prigovor.

Inače, rok propisan ovom odredbom treba cijeliti samo u kontekstu načina isplate naknade, a nikako kao rok čijim protekom nastupa zastara za potraživanje naknade, jer tuženi ne mogu tražiti da im tužilac vrati njihovu nekretninu, pa stoga i traže isplatu protivvrijednosti iste, a kako pravo na povrat nekretnine ne zastarijeva, tada ni izvedeni zahtjev (za isplatu protivvrijednosti te nekretnine) ne podliježe zastari.

Naime, pravo na naknadu nacionalizovane nekretnine je supsidijarno u odnosu na zahtjev za povrat nekretnine (stvarno-pravni zahtjev) i pravo na utvrđivanje i isplatu naknade ne zastarijeva.

Iz navedenih razloga valjalo je reviziju tužioca odbiti kao neosnovanu i odlučiti kao u izreci ove presude, na osnovu člana 357. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14).

Zahtjev kojim tuženi traže naknadu za sastav odgovora na reviziju je odbijen, jer ta procesna radnja nije bila potrebna radi zaštite i ostvarenja prava tuženih u ovom sporu.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović